

Obsah

OBEČNÁ ČÁST VŠEOBECNÉ PRAKTICKÉ LÉKAŘSTVÍ

1. ÚVOD	3		
<i>(Bohumil Seifert)</i>			
2. VŠEOBECNÉ PRAKTICKÉ LÉKAŘSTVÍ	5		
2.1. Všeobecné praktické lékařství, definice a charakteristika	5		
<i>(Bohumil Seifert)</i>			
2.2. Teoretická východiska všeobecného praktického lékařství	6		
<i>(Bohumil Seifert)</i>			
2.3. Všeobecný praktický lékař	8		
<i>(Bohumil Seifert)</i>			
2.4. Historie praktického lékařství v českých zemích	9		
<i>(Svatopluk Býma)</i>			
2.5. Všeobecné praktické lékařství v České republice	11		
<i>(Svatopluk Býma, Bohumil Seifert)</i>			
2.6. Perspektivy všeobecného praktického lékařství v ČR	13		
<i>(Svatopluk Býma, Bohumil Seifert)</i>			
2.6.1. Koncepce změn primární péče v ČR – všeobecné praktické lékařství, 2018	13		
2.6.2. Nové kompetence	14		
2.6.3. Personální zajištění oboru všeobecné praktické lékařství	15		
2.6.4. Věcné vybavení	15		
2.6.5. Odstranění preskripčních omezení	15		
2.6.6. Úhrada péče	15		
2.6.7. Lékařská pohotovostní služba	16		
2.6.8. Specializační vzdělávání	16		
2.7. Všeobecné praktické lékařství jako akademický obor	16		
<i>(Bohumil Seifert)</i>			
2.7.1. Co může všeobecné praktické lékařství nabídnout lékařským fakultám?	17		
2.7.2. Co mohou univerzitní pracoviště praktického lékařství udělat pro obor?	18		
2.7.3. Pregraduální výuka ve všeobecném praktickém lékařství	18		
2.7.4. Výuka studentů v ordinacích všeobecných praktických lékařů	19		
2.7.5. Náplň stáže studenta v ordinaci praktického lékaře školitele	19		
2.8. Specializační příprava ve všeobecném praktickém lékařství	21		
<i>(Josef Štolfa)</i>			
2.8.1. Cíl specializačního vzdělávání	21		
2.8.2. Minimální požadavky na specializační vzdělávání	21		
2.8.3. Kmeny pro obor Všeobecné praktické lékařství	22		
2.8.4. Vlastní specializovaný výcvik	23		
2.8.5. Teoretická část vzdělávacího programu	24		
2.8.6. Akreditace pro poskytování vzdělávání ve všeobecném praktickém lékařství	25		
2.8.7. Rezidenční program	26		
2.9. Celoživotní profesionální rozvoj všeobecného praktického lékaře	26		
<i>(Jáchym Bednář)</i>			
3. ORGANIZACE PRAKTICKÝCH LÉKAŘŮ	31		
3.1. Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP	31		
<i>(Bohumil Seifert)</i>			
3.2. Sdružení praktických lékařů ČR	32		
<i>(Petr Šonka)</i>			
3.3. Mladí praktici, z. s.	32		
<i>(Norbert Král)</i>			
3.4. Mezinárodní organizace praktických lékařů	33		
<i>(Bohumil Seifert)</i>			
3.4.1. WONCA	33		
<i>(Bohumil Seifert)</i>			
3.4.2. Vasco da Gama Movement	34		
<i>(Norbert Král)</i>			

4. PRIMÁRNÍ PÉČE 37

4.1. Primární péče a její místo ve zdravotnickém systému.....37	
<i>(Bohumil Seifert)</i>	
4.2. Poskytovatelé primární péče.....38	
<i>(Bohumil Seifert)</i>	
4.3. Domácí péče.....41	
<i>(Jana Uhrová)</i>	
4.3.1. Definice.....41	
<i>(Jana Uhrová)</i>	
4.3.2. Základní vymezení domácí péče v rámci právních norem.....41	
<i>(Jana Uhrová)</i>	
4.3.3. Cíle domácí péče.....41	
<i>(Jana Uhrová)</i>	
4.3.4. Principy domácí zdravotní péče.....41	
<i>(Jana Uhrová)</i>	
4.3.5. Formy domácí zdravotní péče.....42	
<i>(Jana Uhrová)</i>	
4.3.6. Kompetence v domácí zdravotní péči.....42	
<i>(Jana Uhrová)</i>	
4.3.7. Poskytovatelé domácí zdravotní péče.....43	
<i>(Jana Uhrová)</i>	
4.3.8. Indikace a financování domácí péče.....43	
<i>(Jana Uhrová)</i>	
4.3.9. Poskytování domácí zdravotní a sociální péče.....44	
<i>(Jana Uhrová)</i>	
4.3.10. Tísňová péče jakou součást sociálních služeb.....44	
<i>(Bohumil Seifert)</i>	
4.4. Primární péče v Evropě a ve světě.....45	
<i>(Bohumil Seifert)</i>	
4.5. Programy Světové zdravotnické organizace a jejich realizace v rámci primární péče.....49	
<i>(Alena Šteflová)</i>	

5. VŠEOBECNÁ PRAXE 55

5.1. Založení a vedení soukromé lékařské praxe v České republice.....55	
<i>(Cyril Mucha)</i>	
5.1.1. Možnosti lékaře po promoci.....55	
5.1.2. Založení soukromé praxe v České republice.....56	
5.1.3. Vedení ordinace praktického lékaře.....57	
5.2. Vybrané problémy spojené s vlastnictvím nestátního zdravotnického zařízení.....58	
<i>(Adam Doležal, Jakub Uher)</i>	
5.2.1. Prodej lékařské praxe.....58	
5.2.2. Postup při úmrtí provozovatele lékařské praxe.....59	
5.3. Služby poskytované ve všeobecné praxi...59	
<i>(Jáchym Bednář, Bohumil Seifert)</i>	
5.3.1. Prostorové a přístrojové vybavení všeobecné praxe.....60	
<i>(Jáchym Bednář, Bohumil Seifert)</i>	

5.3.2. Základní dovednosti praktického lékaře.....62	
<i>(Jáchym Bednář, Bohumil Seifert)</i>	
5.3.3. Profil práce praktického lékaře.....66	
<i>(Bohumil Seifert)</i>	
5.3.4. Odesílání pacientů do sekundární péče.....68	
<i>(Bohumil Seifert)</i>	
5.4. Vedení zdravotnické dokumentace.....69	
<i>(Bohumil Seifert, Jana Vojtíšková)</i>	
5.5. Využití informačních technologií ve všeobecné praxi.....71	
<i>(Cyril Mucha)</i>	
5.5.1. Pozitivní a negativní aspekty informační technologie ve všeobecné praxi.....71	
5.5.2. Ambulantní software v ordinaci všeobecného praktického lékaře.....72	
5.6. Zdravotní sestra ve všeobecném praktickém lékařství.....73	
<i>(Jana Vojtíšková)</i>	
5.6.1. Role a úkoly všeobecné sestry v ordinaci praktického lékaře.....73	
5.6.2. Profil práce všeobecné sestry.....74	
5.6.3. Celoživotní profesní rozvoj všeobecné sestry.....75	
5.7. Optimalizace průchodu pacientů všeobecnou praxí.....76	
<i>(Bohumil Seifert)</i>	

6. PRÁVNÍ ASPEKTY POSKYTOVÁNÍ ZDRAVOTNÍCH SLUŽEB VE VŠEOBECNÝCH PRAXÍCH 79

(Jolana Kopsa Těšínová)

6.1. Poučení pacienta.....79	
6.2. Právo na svobodné rozhodnutí (právo na informovaný souhlas).....80	
6.3. Zástupný souhlas.....82	
6.4. Stav nouze vyžadující neodkladná řešení...82	
6.5. Nesouhlas s poskytnutím zdravotních služeb (revers).....83	
6.6. Dříve vyslovená přání.....83	
6.7. Odmítnutí přijetí pacienta do péče a ukončení péče.....84	
6.8. Náležitá odborná úroveň (<i>lex artis</i>).....84	
6.9. Zdravotnická dokumentace.....85	
6.10. Povinná mlčenlivost zdravotnických pracovníků.....87	
6.11. Právní odpovědnost.....88	

7. ZVLÁŠTNOSTI POSKYTOVÁNÍ ZDRAVOTNÍ PÉČE CIZINCŮM 91

7.1. Legislativní kontext poskytování zdravotní péče cizincům.....91	
<i>(Jáchym Bednář)</i>	
7.2. Úvod do péče o migranty.....92	
<i>(Jáchym Bednář)</i>	
7.3. Komunikace s cizinci ve zdravotnictví.....95	
<i>(Václav Benes)</i>	

8. ETIKA A MORÁLKA 99

- 8.1. Lékařská etika – mravní skelet medicíny ... 99
(Josef Kořenek, Jiří Šimek)
- 8.2. Potenciál lékařských stavovských
ctností v moderní medicíně 100
(Josef Kořenek)
- 8.3. Morálka ve všeobecném praktickém
lékařství 102
(Jiří Šimek)

**9. KLINICKÉ NÁSTROJE A METODY PRÁCE
VŠEOBECNÉHO PRAKTICKÉHO LÉKAŘE 107**

- 9.1. Klinické přístupy praktického lékaře.... 107
(Bohumil Seifert)
- 9.2. Konzultace praktického lékaře 109
- 9.2.1. Obsah a způsob konzultace 109
- 9.3. Komunikace s pacientem
a jeho rodinou 111
(Radkín Honzák)
- 9.3.1. Psychologické aspekty práce
praktického lékaře 111
- 9.3.2. Umění komunikace 113
- 9.4. Psychosomatický pacient
a psychosomatická medicína 114
(Martin Seifert)
- 9.5. Cesta k diagnóze..... 115
(Bohumil Seifert)
- 9.5.1. Symptom a syndrom 116
- 9.5.2. Diagnóza v primární péči 116
- 9.6. Terapeutické volby a základní léčebné
přístupy 118
(Bohumil Seifert)
- 9.6.1. Základní léčebné přístupy 118
(Bohumil Seifert)
- 9.6.2. Alternativní medicína 119
(Martin Seifert)
- 9.7. Mezioborová spolupráce..... 120
(Bohumil Seifert)

**10. LÉKAŘSKÁ PRVNÍ POMOC
A KARDIOPULMONÁLNÍ
RESUSCITACE 123**

(Rudolf Červený, Jiří Pokorný)

- 10.1. Úvod 123
- 10.2. Základní právní normy 123
- 10.3. Všeobecný praktický lékař a systém
přednemocniční neodkladné péče 124
- 10.4. Kardiopulmonální resuscitace 124
- 10.5. Vybavení pro poskytování
neodkladné péče 127
- 10.6. Hygienicko-epidemiologická opatření
v přednemocniční neodkladné péči 128
- 10.7. Etické otázky resuscitace 128
- 10.8. Lékařská pohotovostní služba 129

**11. PÉČE O PACIENTY S CHRONICKÝM
ONEMOCNĚNÍM 131**

(Bohumil Seifert)

- 11.1. Pacient s chronickým onemocněním 131
- 11.2. Dispenzarizace 132

**12. PSYCHIATRICKÁ PROBLEMATIKA
VE VŠEOBECNÉ PRAXI 135**

- 12.1. Psychiatrická diagnóza 135
(Martin Anders)
- 12.2. Další postupy u pacientů
s psychickými poruchami 136
(Martin Anders)
- 12.3. Pacienti se závislostí na návykových
látkách v ordinaci praktického lékaře ... 137
(Martin Anders, Josef Štolfa, Ladislav Csémy)
- 12.3.1. Závislosti – typy a definice 138
(Martin Anders, Josef Štolfa)
- 12.3.2. Přehled návykových látek nejčastěji
zneužívaných v ČR 139
(Martin Anders, Josef Štolfa)
- 12.3.3. Pacienti závislí na návykových látkách
a VPL 141
(Martin Anders, Josef Štolfa)
- 12.3.4. Zdravotní dopady pití alkoholu 143
(Ladislav Csémy)
- 12.4. Role praktických lékařů
a změna systému psychiatrické péče
v České republice 144
(Martin Anders)

13. ZVLÁŠTNOSTI PÉČE O SENIORY 147

(Iva Holmerová)

- 13.1. Choroby ve stáří a jejich projevy 147
- 13.2. Přístup k pacientům ve stáří 148
- 13.3. Terapie ve starším věku 149

14. ZVLÁŠTNOSTI PÉČE O DĚTI A DOROST 151

(Věra Ševčíková)

- 14.1. Prevence 151
- 14.2. Kurativa 152

15. VENKOVSKÉ LÉKAŘSTVÍ 157

(David Halata, Jan Bělobrádek, Kateřina Javorská)

- 15.1. Venkovské lékařství ve světě 157
- 15.2. Základní historické a terminologické
souvislosti 158
- 15.3. Definice venkova v ČR a podle OECD ... 158
- 15.4. Venkovské lékařství v ČR 158
- 15.5. Pracovní skupina venkovského lékařství
SVL ČLS JEP a její mezinárodní vztahy... 159
- 15.6. Vzdělávání, výzkum a kvalita
ve venkovském lékařství 160

- 15.7. Deklarace z Dílčí 2018 160
 15.8. Předpokládaný vývoj a potřebné změny... 161

16. POSUDKOVÁ ČINNOST PRAKTICKÉHO LÉKAŘE 163

(Rostislav Čevela, Libuše Čeledová)

- 16.1. Vysvětlení pojmů 163
 16.2. Posuzování v nemocenském pojištění... 163
 16.3. Posuzování invalidity 167
 16.4. Posuzování některých společensky významných činností 167
 16.5. Hodnocení úrazů 168

17. PRACOVNĚLÉKAŘSKÉ SLUŽBY 171

(Ilona Králová)

- 17.1. Legislativní podklady pro pracovnílékařské služby 171
 17.2. Náplň poskytování pracovnílékařských služeb 171
 17.3. Kategorizace prací 172
 17.4. Pracovnílékařské prohlídky 172
 17.5. Posudky 174
 17.6. Nemoci z povolání 175

18. NEJČASTĚJŠÍ SYMPTOMY A JEJICH ŘEŠENÍ V PRAXI 177

(Norbert Král)

- 18.1. Hodnocení symptomů 177
 18.2. Přehled nejběžnějších symptomů 178
 18.2.1. Bolest 178
 18.2.2. Kašel 179
 18.2.3. Bolest v hrdle 179
 18.2.4. Horečka 179
 18.2.5. Zácpa 180
 18.2.6. Únava 180
 18.2.7. Závrať 181
 18.2.8. Bolest hlavy 181
 18.2.9. Průjem 182
 18.2.10. Porucha trávení (dyspepsie) 183
 18.2.11. Bolest zad 183
 18.2.12. Nutkavé bolestivé močení 183
 18.2.13. Otok 184
 18.2.14. Dušnost 185
 18.2.15. Bolest na hrudi 185
 18.2.16. Zarudlé a/nebo bolestivé oko 186
 18.2.17. Bolest v uchu 186
 18.2.18. Bolesti břicha 187

19. PREVENCE A PODPORA ZDRAVÍ 189

- 19.1. Rizikové faktory 190
 (Bohumil Seifert, Markéta Pfeiferová)
 19.2. Možnosti praktického lékaře v primární prevenci 190
 (Bohumil Seifert, Markéta Pfeiferová)
 19.3. Zdravotní gramotnost 191
 (Markéta Pfeiferová)
 19.4. Výchova a vzdělávání vedoucí ke zdraví... 193
 (Markéta Pfeiferová)
 19.5. Význam pohybu pro zdraví 194
 (Tomáš Větrovský)
 19.6. Preventivní prohlídky a očkování 200
 (Bohumil Seifert)
 19.7. Sekundární a terciární prevence 202
 (Bohumil Seifert)
 19.7.1. Sekundární prevence onkologických onemocnění 203
 19.7.2. Sekundární prevence kardiometabolických chorob 205
 19.8. Kvartérní prevence 206
 (Bohumil Seifert)
 19.9. Preventivní opatření před cestou do zahraničí 206
 (Václav Beneš)

20. KVALITA POSKYTOVANÉ PÉČE A BEZPEČÍ PACIENTŮ 209

(Bohumil Seifert)

- 20.1. Systematické nástroje rozvoje kvality ... 210
 20.2. Systém interní kontroly kvality 210
 20.3. Spokojenost pacientů jako indikátor kvality 212
 20.4. Pochybení ve všeobecné praxi 216
 20.5. Akreditace v primární péči 218
 20.6. Kvalita a bezpečí péče jako součást plánované reformy primární péče 220

21. VĚDA A VÝZKUM VE VŠEOBECNÉM PRAKTICKÉM LÉKAŘSTVÍ 221

(Bohumil Seifert)

- 21.1. Výzkum ve všeobecném praktickém lékařství 221
 21.2. Medicína založená na důkazech 222

22. DOPORUČENÉ DIAGNOSTICKÉ A TERAPEUTICKÉ POSTUPY 225

(Svatopluk Býma)

23. POSELSTVÍ ZE VŠEOBECNÉ PRAXE 229

(Bohumil Seifert, Svatopluk Býma)

SPECIÁLNÍ ČÁST

DOPORUČENÉ DIAGNOSTICKÉ A LÉČEBNÉ POSTUPY PRO VŠEOBECNÉ PRAKTICKÉ LÉKAŘE

KARDIOVASKULÁRNÍ ONEMOCNĚNÍ

▶ PREVENCE KARDIOVASKULÁRNÍCH ONEMOCNĚNÍ (2018) **237**

Úvod.....	238
1. Proč provádět prevenci KVO v praxi VPL?	238
2. Prioritní cílové skupiny pacientů pro prevenci KVO v praxi VPL.....	238
3. Kategorie kardiovaskulárního rizika	239
4. Jaké jsou cíle prevence KVO?	239
5. Další markery rizika	240
6. Kdy stanovujeme kardiovaskulární riziko?	241
7. Proč se zdůrazňuje stanovení celkového rizika KVO?	241
8. Jaký je postup při stanovení KV rizika?	241
9. Jak použít tabulek SCORE k stanovení rizika KVO u asymptomatických osob.....	241
10. Stanovení rizika pomocí tabulek SCORE.....	242
11. Vyšetření ABI	242
12. Jak přistupovat k ovlivnění celkového kardiovaskulárního rizika na individuální úrovni	242
12.1. Behavioralní změny.....	242
12.2. Psychosociální faktory	242
12.3. Sedavý způsob života a fyzická aktivita ...	243
12.4. Kouření.....	243
12.5. Zdravá výživa	243
12.6. Tělesná hmotnost	243
12.7. Krevní tlak.....	244
12.8. Lipidy.....	244
12.9. Diabetes mellitus 2. typu	244
12.10. Metabolický syndrom.....	245
13. Kdy předepsat další léky pro prevenci KVO kromě těch, které jsou používány k léčbě hypertenze, dyslipidemií a DM?	245

14. Proč sledovat blízké příbuzné?.....	246
---	-----

15. Adherence k léčbě.....	246
----------------------------	-----

▶ ARTERIÁLNÍ HYPERTENZE (2014) **247**

Úvod.....	249
1. Prevalence, definice a klasifikace hypertenze	249
2. Etiopatogeneze.....	250
3. Technika měření krevního tlaku	250
4. Měření krevního tlaku mimo ordinaci.....	251
5. Prognóza arteriální hypertenze.....	251
6. Vstupní vyšetření a další dispenzarizace pacientů s arteriální hypertenzí	251
7. Dispenzární a fakultativní vyšetření u arteriální hypertenze v ordinaci VPL	252
8. Stanovení celkového kardiovaskulárního rizika	252
9. Léčebné postupy	254
9.1. Nefarmakologická léčba	254
9.2. Farmakologická léčba – obecně	254
9.3. Zahájení farmakologické léčby	254
9.4. Farmakologická léčba – monoterapie vs kombinační léčba.....	255
9.5. Cíle léčby hypertenze	255
9.6. Výběr jednotlivých antihypertenziv	255
9.7. Dvojkombinace antihypertenziv.....	259
9.8. Trojkombinace antihypertenziv.....	260
10. Léčba hypertenze u specifických skupin nemocných	260
10.1. Hypertenze starších osob.....	260
10.2. Cerebrovaskulární onemocnění.....	260
10.3. Diabetes mellitus.....	260
10.4. Metabolický syndrom.....	261
10.5. Chronická onemocnění ledvin	261

10.6. Ischemická choroba srdeční a srdeční selhání	261
10.7. Fibrilace síní	261
10.8. Hypertrofie levé komory	261
10.9. Rezistentní hypertenze	262
10.10. Primární aldosteronismus	262
10.11. Hypertenze v těhotenství	262
10.12. Hypertenze a laktace	263
10.13. Hypertenzní krize	263
10.14. Sexuální dysfunkce	263
11. Přídavná léčba	263
11.1. Protidestičková léčba	263
11.2. Hypolipidemická léčba	263
12. Organizace péče o nemocné s hypertenzí	264
13. Primární a sekundární prevence arteriální hypertenze	264
Přílohy	266

▶ FIBRILACE SÍNÍ (2017) 269

1. Úvod	270
2. Etiologie a příčiny	270
3. Diagnostika a detekce fibrilace síní	270
4. Klasifikace fibrilace síní	270
5. Detekce a léčba komorbidit	272
6. Integrovaná péče o pacienty s fibrilací síní	272
7. Diagnostický postup u pacientů s fibrilací síní	273
8. Prevence cévní mozkové příhody u pacientů s fibrilací síní	273
9. Okluze a exkluze ouška levé síně jako alternativa antikoagulační terapie	275
10. Management krvácivých komplikací antikoagulační terapie	275
11. Kombinovaná terapie perorálními antikoagulanty a antiagregancii	275
12. Doporučená pravidla léčby fibrilace síní	275
Přílohy	278

▶ ISCHEMICKÁ CHOROBA SRDEČNÍ (2018) 281

1. Úvod	282
2. Akutní formy ischemické choroby srdeční	282
2.1. Nestabilní angina pectoris	282
2.2. Akutní infarkt myokardu	283
3. Chronické formy ischemické choroby srdeční	286
3.1. Asymptomatická ischemická choroba srdeční	286

3.2. Stav po infarktu myokardu	286
3.3. Angina pectoris	287
3.4. Chronické srdeční selhání	292
3.5. Dysrytmická forma ischemické choroby srdeční	292
Příloha	293

▶ CHRONICKÉ SRDEČNÍ SELHÁNÍ (2015) 295

1. Úvod	296
2. Definice, klinická klasifikace a terminologie	296
3. Epidemiologie	297
4. Diagnostika	297
5. Léčba	300
5.1. Nefarmakologická opatření	300
5.2. Farmakologické léčba	302
5.3. Chirurgická léčba	304
5.4. Přístrojová léčba	304

▶ ANTITROMBOTICKÁ PREVENCE A LÉČBA V PRIMÁRNÍ PĚČI (2018) 307

Úvod	308
1. Definice	308
1.1. Léčba protidestičková (antiagregační)	308
1.2. Léčba antikoagulační	308
1.3. Léčba trombolytická	308
2. Protidestičková léčba	308
2.1. Volba léku	308
2.2. Hlavní indikace protidestičkových léků	308
2.2.1. Primární prevence kardiovaskulárních příhod	310
2.2.2. Sekundární prevence kardiovaskulárních příhod při ICHS aterosklerotického původu	310
2.2.3. Užívání ASA při sekundární prevenci	310
2.2.4. Protidestičková léčba s klopidogrelem u ICHDK	310
2.2.5. Protidestičková léčba s ASA u PAD	310
2.3. Dávkování perorálních protidestičkových léků	311
2.4. Monitorování protidestičkové léčby	311
2.5. Opatření při protidestičkové léčbě v perioperačním období u KVO	311
3. Antikoagulační léčba	311
3.1. Parenterální (injekční) přípravky	311
3.1.1. Nefrakcionovaný heparin	311
3.1.2. Nízkomolekulární hepariny	312
3.1.2.1. Indikace k léčbě LMWH	312
3.1.2.2. Dávkování LMWH	312
3.1.2.3. Monitoring léčby s LMWH	313
3.1.2.4. Krvácivé komplikace při léčbě heparinem/LMWH	313

3.1.2.5. Heparinem indukovaná trombocytopenie (HIT).....	313
3.1.2.6. Kontraindikace podávání LMWH.....	313
3.1.3. Fondaparinux.....	313
3.1.4. Bivalirudin.....	314
3.2. Perorální antikoagulancia (OAC).....	314
3.2.1. Warfarin.....	314
3.2.1.1. Indikace warfarinu a délka léčby.....	314
3.2.1.2. Dávkování warfarinu.....	314
3.2.1.3. Monitoring léčby warfarinem.....	314
3.2.1.4. Ambulantní zahájení warfarinizace.....	315
3.2.1.5. Terapeutické rozmezí INR.....	315
3.2.1.6. Faktory ovlivňující účinnost warfarinu.....	315
3.2.1.7. Kontraindikace podávání warfarinu.....	317
3.2.1.8. INR mimo terapeutické rozmezí – úprava dávky.....	317
3.2.1.9. Algoritmus kontrolních vyšetření INR.....	318
3.2.1.10. Postup při perioperačním zajištění u nemocných léčených warfarinem.....	318
3.2.2. Nová přímá perorální antikoagulancia (NOAC).....	319
3.2.2.1. Indikace NOAC a jejich farmakologické vlastnosti.....	319
3.2.2.2. Koagulační testy použité v závislosti na zvoleném NOAC.....	319
3.2.2.3. Převody z léčby s NOAC na jiné antitrombotické přípravky a naopak.....	321
3.2.2.4. Převod na warfarin.....	321
4. Terapeutický postup v případě krvácení při antitrombotické léčbě OAC.....	322
4.1. Krvácení při léčbě warfarinem.....	322
4.2. Krvácení při léčbě NOAC.....	322
5. Perioperační management u nemocných na antitrombotické léčbě s NOAC.....	323
6. Prevence VTE v ortopedii a po operacích pro nádor v dutině břišní.....	323
6.1. Prevence vysokého rizika VTE (prodloužená tromboprolaxe).....	323
6.2. Prevence VTE v ortopedii a traumatologii mimo TEP a HFS.....	324
6.2.1. Artroskopie kolenního kloubu.....	324
6.2.2. Poranění dolní končetiny distálně od proximální stehenní kosti.....	324
7. Prevence CMP u nevalvulární fibrilace síní.....	324
8. Léčba venózního tromboembolismu.....	324
8.1. Ambulantní léčba VTE.....	325
8.1.1. Léčba VTE u onkologických pacientů.....	326
8.1.2. Warfarin a nebo NOAC? Současné vymezení úhrad pojišťovny.....	326
9. Prevence cestovní trombózy.....	327
10. Doporučený postup České neurologické společnosti pro primární a sekundární prevenci a léčbu ischemické CMP, 2016.....	327
10.1. Epidemiologie.....	327
10.2. Patofyziologie.....	327
Přílohy.....	330
▶ ISCHEMICKÁ CHOROBA DOLNÍCH KONČETIN (2016) 333	
1. Úvod a definice.....	334
2. Epidemiologie ischemické choroby končetin.....	334
3. Rizikové faktory periferní aterosklerózy.....	334
4. Symptomy končetinové ischemie.....	334
4.1. Akutní tepenná ischemie končetiny.....	334
4.2. Chronické formy ischemické choroby končetin.....	335
5. Klasifikace chronické ischemické choroby dolních končetin a přirozený vývoj nemoci.....	335
6. Diagnostické metody.....	336
6.1. Fyzikální vyšetření.....	336
6.2. Laboratorní vyšetření.....	336
6.3. Instrumentální vyšetření.....	336
7. Diferenciální diagnostika defektů a bolestí končetin.....	337
8. Léčba ischemické choroby dolních končetin.....	337
8.1. Intervence rizikových faktorů – ke snížení kardiovaskulárního rizika.....	337
8.2. Protidestičková medikace – ke snížení trombotických komplikací.....	339
8.3. Symptomatická léčba ischemické choroby dolních končetin – k prodloužení délky klaudikací.....	339
8.3.1. Rehabilitační léčba.....	339
8.3.2. Farmakoterapie.....	340
8.4. Revaskularizace.....	341
8.4.1. Endovaskulární léčba.....	341
8.4.2. Chirurgická léčba.....	341
8.4.3. Hybridní léčba.....	341
9. Algoritmy diagnostiky a léčby ischemické choroby dolních končetin.....	341
10. Souhrn.....	342
11. Posudkové hledisko, zkráceně.....	342
Přílohy.....	343
▶ CHRONICKÉ ŽILNÍ ONEMOCNĚNÍ (2016) 345	
1. Charakteristika a vymezení chronických žilních onemocnění.....	346
2. Epidemiologie.....	346
3. Etiopatogeneze.....	346
4. Klinické projevy.....	347
5. Klasifikace.....	347
6. Diagnostika.....	347
7. Léčba.....	349

7.1. Konzervativní léčba	349
7.1.1. Kompresivní léčba	349
7.1.2. Péče o kůži	350
7.1.3. Farmakologická léčba	350
7.2. Skleroterapie (a transkutánní laser)	352
7.3. Chirurgická léčba	352
8. Akutní komplikace varixů	353
8.1. Varikoflebitida	353
8.2. Krvácení z varixu	353
9. Posudková problematika	353
10. Závěr	353

ONKOLOGICKÁ ONEMOCNĚNÍ

▶ PREVENCE A SCREENING ONKOLOGICKÝCH ONEMOCNĚNÍ (2018) 355

1. Onkoprevence pro Českou republiku	356
1.1. Primární prevence	356
1.2. Sekundární prevence	357
1.3. Terciární prevence	357
1.4. Kvartérní prevence	358
1.5. Informační nástroje podporující onkoprevenci	358
2. Prevence nádorů tlustého střeva a konečníku ...	359
3. Prevence nádoru prsu	360
4. Prevence karcinomu děložního čípku	360
5. Prevence nádoru varlat	361
6. Prevence nádoru plic	362
7. Prevence nádoru kůže	362
8. Prevence nádoru děložního těla	363
9. Prevence rakoviny penisu	363
10. Schématické postupy screeningu	363
10.1. Screening karcinomu hrdla děložního	363
10.2. Screening kolorektálního karcinomu ...	364
11. Doporučené postupy České gastroenterologické společnosti ČLS JEP pro diagnostickou a terapeutickou koloskopii	366
11.1. Preventivní koloskopie	366
11.2. Dispenzární koloskopie	366
11.3. Chyby a omyly v mamární diagnostice	368
11.4. Kolonoskopie (obr. 4.)	368
12. Screening karcinomu prostaty	370
13. Screening karcinomu plic	371

▶ PÉČE O VYBRANÁ ONKOLOGICKÁ ONEMOCNĚNÍ (2018) 373

1. Úvod	374
2. Obecný obsah prohlídky u vybraných onkologických onemocnění	374

3. Vybrané postupy sledování v ambulantní praxi	375
3.1. Nádory varlat – follow-up po léčbě	375
3.2. Maligní melanom – follow-up po léčbě ...	375
3.3. Karcinom prsu – follow-up po léčbě pro stadium I–III	376
3.4. Karcinom plic – follow-up po léčbě	376
3.5. GIST (gastrointestinální stromální tumor) – follow-up po radikální operaci	377
3.6. Karcinom prostaty – follow-up	377
3.7. Nádory mozku – follow-up	378
3.8. Kolorektální karcinom – follow-up po léčbě	378
3.9. Anální karcinom v kompletní remisi po chemoradioterapii – follow-up	379
3.10. Karcinom žaludku – follow-up po kurativní léčbě	379
3.11. Nádory hlavy a krku – follow-up po léčbě	379
3.12. Renální karcinom – follow-up po léčbě	380
3.13. Ovariální karcinom – follow-up po léčbě	380
3.14. Karcinom děložního čípku – follow-up po léčbě	381
3.15. Karcinom děložního těla – follow-up po léčbě	381

METABOLICKÁ ONEMOCNĚNÍ

▶ DIABETES MELLITUS (2018) 383

Úvod	384
1. Epidemiologie	384
2. Definice onemocnění	384
3. Klasifikace	384
4. Diagnóza	384
5. Klinický obraz	386
6. Diabetes mellitus v těhotenství	386
7. Komplikace diabetes mellitus	387
7.1. Akutní komplikace diabetes mellitus ...	387
7.2. Chronické komplikace diabetes mellitus	389
7.2.1. Mikrovaskulární komplikace	389
7.2.2. Makrovaskulární komplikace	392
7.3. Syndrom diabetické nohy	392
7.4. Infekční komplikace diabetu	392
7.5. Vakcinace u pacientů s diabetes mellitus	393
7.6. Prevence diabetes mellitus	393
8. Terapie diabetes mellitus	393
8.1. Farmakoterapie	394
8.1.1. Perorální i injekční antidiabetika	394

8.1.2. Inzuliny	397	5.2. Doporučení pro volbu cílových hodnot kompenzace DM	418
8.2. Algoritmus léčby diabetes mellitus 2. typu	398	5.3. Dispenzární prohlídky u zdravotních seniorů s DM2	418
8.3. Ukazatele kvality léčby diabetu	398	5.4. Kódy vykazované zdravotním pojišťovnám u pacientů s DM2 v ordinaci VPL	418
8.4. Terapie přidružených onemocnění	400	6. Rekapitulace pro praxi – cílové hodnoty, které by měly minimalizovat riziko staršího a geriatrického pacienta	419
8.5. Doporučení klinických a laboratorních vyšetření u diabetiků 2. typu při v ambulantních kontrolách – náplň dispenzárních prohlídek	402	Příloha	420
8.6. Kódy vykazované zdravotním pojišťovnám u pacientů s DM 2. typu t v ordinaci VPL	403		

▶ DIABETES MELLITUS – LÉČBA U STARŠÍCH PACIENTŮ V ČR (2019) 405

1. Současná situace a algoritmy léčby geriatrických pacientů s diabetes mellitus v klinické praxi v ČR	406
2. Screening a diagnostika DM u starších nemocných	406
3. Komplikace diabetu ve stáří a cílové hodnoty léčby	407
3.1. Akutní komplikace DM	408
3.1.1. Hypoglykemie	408
3.1.2. Diabetická ketoacidóza	409
3.1.3. Hyperosmolární hyperglykemický stav	409
3.1.4. Laktátová acidóza	409
3.2. Další komplikace DM	409
3.3. Dispenzární kontroly	410
4. Algoritmus léčby DM starších pacientů	411
4.1. Léčba hyperglykemie	411
4.1.1. Nefarmakologická léčba hyperglykemie	411
4.1.2. Farmakologická léčba hyperglykemie	411
4.1.3. Obecná doporučení pro inzulínovou léčbu u starších diabetiků	413
4.1.4. Antidiabetika při zhoršené renální funkci	414
4.2. Další specifika léčby diabetu ve stáří	415
4.2.1. Kyselina acetylsalicylová	415
4.2.2. Léčba hypertenze	415
4.2.3. Léčba dyslipidemie	415
4.2.4. Deprese a psychózy	416
4.2.5. Problém polypragmatie	416
4.2.6. Močová inkontinence	416
4.2.7. Riziko pádů	416
4.2.8. Bolesti u diabetika	416
4.2.9. Syndrom diabetické nohy	416
4.2.10. Demence	416
4.2.11. Perioperační péče	417
4.2.12. Očkování	417
4.2.13. Léčba obezity	418
5. Závěr – dopad těchto doporučení pro klinickou praxi	418
5.1. Obecná doporučení	418

▶ PREDIABETES (2016) 421

1. Úvod	422
2. Epidemiologie	422
3. Definice, charakteristika a diagnostika	422
4. Patofyziologie a etiologie	422
5. Klinický obraz	423
6. Vyhledávání prediabetu	423
7. Interpretace výsledků pro praxi	423
8. Komplikace prediabetu	423
9. Náplně dispenzární prohlídky prediabetu	424
10. Terapie	425
11. Preventivní opatření	426
12. Posudkové hledisko	426

▶ METABOLICKÝ SYNDROM (2014) 427

1. Úvod, definice a prevalence	428
2. Léčebné ovlivnění jednotlivých rizikových faktorů metabolického syndromu	429
2.1. Obezita a nadváha	429
2.2. Hyperglykémie	430
2.3. Dyslipidemie	432
2.4. Hypertenze	433
2.5. Poruchy koagulace a dysfunkce endotelu	434
2.6. Důsledky metabolického syndromu	434

▶ DYSLIPIDÉMIE (2017) 437

1. Novinky pro praxi v diagnostice a léčbě hyperlipoproteinémií a dyslipidemií. Z nových guidelines, výsledků výzkumu i medicíny založené na důkazech	438
1.1. Úvod	438
1.2. Základní cíl: kardiovaskulární prevence	439
1.3. Globální kardiovaskulární riziko	439
1.4. Cílové hodnoty	439
1.5. Nefarmakologická léčba	441

1.6. Farmakoterapie zaměřená na LDL-C....	441
1.7. Farmakoterapie zaměřená na triglyceridy.....	441
1.8. Léčba nemocných s orgánovým postižením a „speciální skupiny osob“... ..	441
1.8.1. Léčba dyslipidémie u nemocných s akutním koronárním syndromem a po angioplastice	442
1.8.2. Léčba dyslipidémie u nemocných se srdečním selháním a se srdeční vadou	442
1.8.3. Léčba dyslipidémie u nemocných s ischemickou chorobou dolních končetin či jinou periferní aterosklerózou.....	442
1.8.4. Léčba u nemocných v primární a sekundární prevenci cévní mozkové příhody.....	442
1.8.5. Léčba u nemocných s diabetes mellitus 2. typu a metabolickým syndromem	442
1.8.6. Léčba dyslipidémie u nemocných s onemocněním ledvin.....	442
1.8.7. Léčba nemocných po transplantaci.....	442
1.8.8. Léčba žen	442
1.8.9. Léčba dyslipidémie u starších nemocných	442
1.8.10. Léčba u dětí	442
1.9. Poznámky pro každodenní praxi.....	442
1.9.1. Jak často vyšetřovat lipidy?.....	442
1.9.2. Bezpečnostní laboratoř	443
1.9.3. Familiární hypercholesterolemie.....	443
1.9.4. Jaké parametry vyšetřovat?.....	443
1.9.5. Lipidy a pankreatitida	443
2. Vliv skladby stravy na hladinu cholesterolu a krevních lipidů	443

OBEZITA (2018)

445

1. Charakteristika onemocnění – definice a klasifikace obezity	446
2. Epidemiologie.....	446
3. Etiologie	446
4. Diagnostický postup	447
5. Biochemické vyšetření.....	448
6. Celkové vyšetření.....	448
7. Preventivní postup	448
8. Vybrané terapeutické postupy v ambulantní praxi	448
8.1. Dietní léčba	449
8.2. Fyzická aktivita.....	451
8.3. Farmakoterapie	453
8.4. Chirurgická léčba.....	453
9. Postup léčby u pacientů s nadváhou a obezitou	456

DIAGNOSTIKA A LÉČBA TYREOPATIÍ (2015)

459

Úvod.....	461
1. Definice pojmů, etiologie	461
1.1. Velikost a morfologie	461
1.2. Funkce štítné žlázy	462
1.3. Etiologie	462
2. Epidemiologie.....	463
3. Klinické vyšetření	463
3.1. Anamnéza.....	463
3.2. Klinické příznaky.....	463
3.3. Fyzikální vyšetření štítné žlázy.....	464
3.3.1. Vyšetření krku.....	464
3.3.2. Celkové vyšetření.....	464
4. Laboratorní diagnostika	464
4.1. Laboratorní vyšetření tyreoidální funkce u neléčených osob	465
4.2. Vyšetření příčiny tyreoidální dysfunkce	466
4.3. Poznámky k laboratorní diagnostice ..	466
5. Zobrazovací a invazivní metody	467
5.1. Vyšetření štítné žlázy ultrazvukem.....	467
5.2. Aspirační biopsie tenkou jehlou	467
5.3. Scintigrafie štítné žlázy technecianem ^{99m} Tc.....	467
5.4. CT bez podání jodové kontrastní látky... ..	468
5.5. Pozitronová emisní tomografie.....	468
6. Léčba hypertyreózy.....	468
6.1. Kompetence.....	468
6.2. Gravesova-Basedowova choroba.....	468
6.3. Hyperfunkční tyreoidální uzly	469
6.4. Léčba hyperfunkce z jiných příčin.....	469
6.5. Hyperfunkce indukovaná amiodaronem.....	469
6.6. Indikace k operaci nebo léčbě radiojodem	469
6.7. Prognóza	469
6.8. Posudková hlediska	469
7. Léčba hypotyreózy	469
7.1. Kompetence.....	469
7.2. Substituce levotyroxinem	470
7.3. Prognóza	470
7.4. Posudková hlediska	470
8. Subklinické stavy	470
8.1. Kompetence.....	470
8.2. Léčba subklinické hypotyreózy	471
8.3. Léčba subklinické hypertyreózy.....	471
9. Tyreoiditidy	471
9.1. Kompetence.....	471
9.2. Akutní tyreoiditida.....	471
9.3. Subakutní tyreoiditida (de Quervainova, granulomatózní, velkobuněčná).....	471

9.4. Chronická lymfocytární (autoimunitní) tyreoiditida (CLT)	471
9.5. Riedlova tyreoiditida	471
10. Karcinom štítné žlázy	472
10.1. Kompetence	472
10.2. Léčba karcinomu štítné žlázy	472
11. Screening funkčních tyreopatií	472
12. Těhotenství a štítná žláza	472
12.1. Kompetence	472
12.2. Fyziologie, suplementace jodem	472
12.3. Normy tyreoidálních parametrů v těhotenství	472
12.4. Potřeba navýšit substituci levotyroxinu v těhotenství	473
12.5. Nově diagnostikovaná hypotyreóza v těhotenství	473
12.6. Postup u eutyroidních žen s pozitivními TPOAb	473
12.7. Kontroly laboratorních nálezů v těhotenství a po porodu u hypotyreózy a u eutyroidních žen s pozitivními TPOAb	473
12.8. Hypertyreóza v graviditě	473
12.9. Kontroly laboratorních nálezů u žen s hypertyreózou	473
12.10. Poporodní tyreoiditida	474
12.11. Screening tyreopatií v těhotenství	474
13. Tyreoidální uzly a prostá difúzní struma	474
13.1. Kompetence	474
13.2. Definice	474
13.3. Management pacienta s tyreoidálními uzly	475
13.4. Terapie prosté difúzní strumy	475
14. Diabetes mellitus a štítná žláza	475
14.1. Kompetence	475
14.2. Screening a terapie tyreopatií u diabetiků	475
15. Dyslipidemie a štítná žláza	476
16. Obezita a štítná žláza	476
17. Štítná žláza ve stáří	476

▶ OSTEOPORÓZA (2018) **485**

1. Charakteristika	486
2. Patogeneze osteoporózy	486
3. Klinické příznaky osteoporózy	488
4. Diagnostika osteoporózy	488
5. Prevence osteoporózy	489
6. Odhad individuálního rizika zlomeniny a indikace k léčbě osteoporózy	490
7. Terapie osteoporózy	491
Příloha	495

PLICNÍ ONEMOCNĚNÍ

▶ ASTMA BRONCHIALE (2018) **497**

1. Úvod	498
2. Definice a etiopatogeneze	498
3. Epidemiologie	498
4. Klinický obraz	498
5. Diagnostika astmatu	498
6. Diferenciální diagnostika	499
7. Klasifikace astmatu	499
8. Léčba astmatu	499
8.1. Léky používané v léčbě astmatu	499
8.2. Léčba směřující k dosažení kontroly	500
8.3. Léčba exacerbace	500
9. Vybavení ordinace	501
10. Monitorování	502
11. Astma a zvláštní situace	502
11.1. Chirurgické výkony	502
11.2. Gravidita	502
11.3. Onemocnění horních dýchacích cest	502
11.4. Aspirinem indukované astma	502
12. Prognóza	502
13. Prevence	502

▶ CHRONICKÁ OBSTRUKČNÍ PLICNÍ NEMOC (2018) **505**

1. Definice	506
2. Rizikové faktory	506
3. Hlavní příznaky	506
4. Fyzikální vyšetření	507
5. Zhodnocení tíže příznaků	507
6. Funkční vyšetření – základ diagnostiky	507
7. Zátěžové testy	508
8. Zobrazovací metody	508
9. Vyšetření krevních plynů	508
10. Vyšetření deficitu alfa ₁ -antitrypsinu	508
10.1. Klasifikace a stanovení tíže CHOPN	508
10.2. Charakteristika nemocných	510
10.3. Fenotypické formy CHOPN	510
10.4. Diferenciální diagnostika CHOPN	510
10.5. Terapie stabilizované CHOPN	511
10.6. Terapie CHOPN obecně	511
10.7. Paušální terapie CHOPN (terapie pro každého pacienta)	512
10.8. Personalizovaná terapie (terapie cílená na specifické léčitelné znaky u konkrétního pacienta)	513
10.9. Důležité poznámky jednotlivým komponentům paušální terapie	513

10.10. Důležité poznámky k jednotlivým komponentům personalizované terapie.....	514
10.11. Prognóza pacientů	516
10.12. Organizace péče o nemocné s CHOPN a monitorování CHOPN	516

PSYCHIATRICKÁ ONEMOCNĚNÍ

▶ DEMENCE (2018) 517

1. Úvod.....	518
2. Druhy demencí a etiologie.....	518
3. Průběh Alzheimerovy choroby.....	518
4. Diagnostický postup.....	519
5. Terapeutický postup.....	519
5.1. Léčba poznávacích funkcí.....	519
Přílohy.....	521

▶ DEPRESE (2018) 525

1. Úvod.....	526
2. Epidemiologie.....	526
3. Diagnostika podle MKN-10.....	526
3.1. Hlavní a vedlejší příznaky.....	526
3.2. Trvání symptomů 2 týdny.....	526
3.3. Trvání symptomů méně než 2 týdny.....	526
3.4. Somatický syndrom.....	526
3.5. Epizoda deprese F32.....	527
3.6. Periodická (rekurentní) depresivní porucha F33.....	527
3.7. Persistující afektivní poruchy F34.....	528
4. Rozpoznání a zhodnocení poruchy.....	528
4.1. Možná přítomnost deprese.....	528
4.2. Podezření na přítomnost deprese.....	528
4.3. Zvážení přítomnosti deprese.....	528
4.4. Komplexní zhodnocení.....	529
4.5. Použití validovaného dotazníku.....	529
5. Posouzení rizika suicidia.....	530
5.1. Vykazování známek přímého ohrožení.....	530
5.2. Shledání rizika suicidia.....	530
5.3. Zvažování rizika suicidia při každém kontaktu.....	530
6. Diferenciální diagnostika depresivního syndromu.....	530
6.1. Smíšená úzkostná a depresivní porucha F41.2.....	530
6.2. Přítomnost demence nebo mentální retardace.....	530
6.3. Hypotyreóza.....	530
6.4. Fyziologický smutek.....	530
6.5. Bipolární porucha.....	530
6.6. Jiná psychická onemocnění.....	530
7. Léčba.....	530

7.1. Faktory, které podporují terapii.....	530
7.1.1. Podpůrná psychoterapie, aktivní sledování a doporučení úpravy životního stylu.....	530
7.1.2. Podpora aktivní léčby v primární péči.....	531
7.1.3. Podpora odeslání pacienta do specializované psychiatrické péče.....	531
7.1.4. Neodkladné odeslání pacienta do specializované psychiatrické péče.....	531
7.2. Nefarmakologické přístupy.....	531
7.2.1. Specifická psychoterapie.....	531
7.2.2. Podpůrná psychoterapie.....	531
7.2.3. Elektrokonvulzivní terapie.....	531
7.2.4. Fototerapie.....	531
7.2.5. Tělesné cvičení.....	532
7.2.6. Modifikace životního stylu, dieta.....	532
7.2.7. Další biologické léčebné prostředky.....	532
7.3. Farmakoterapie.....	532
7.3.1. Akutní etapa léčby.....	532
7.3.2. Pokračovací etapa léčby.....	532
7.3.3. Profylaktická (udržovací) léčba.....	532
7.3.4. Výběr antidepresiva.....	534
7.3.5. Započetí léčby antidepresivy.....	534
7.3.6. Nedostatečná odpověď na léčbu.....	534
7.3.7. Sledování léčby.....	536
7.3.8. Vysazení léčby.....	536
7.3.9. Léčba relapsu a recidivy deprese.....	536
7.3.10. Léčba dystymie.....	536
7.3.11. Léčba úzkosti a insomnie u deprese.....	536
7.3.12. Léčba deprese u seniorů.....	537
7.3.13. Léčba deprese u demence.....	537
7.3.14. Léčba deprese v těhotenství a při laktaci.....	537
7.3.15. Léčba deprese u žen ve fertlním věku.....	537
7.3.16. Schopnost řízení motorových vozidel při léčbě antidepresivy.....	537
8. Posudková hlediska.....	537
Příloha.....	538

▶ ÚZKOSTNÉ PORUCHY (2018) 539

1. Úvod.....	540
2. Epidemiologie.....	540
3. Klasifikace úzkostných poruch podle MKN 10.....	540
3.1. Panická porucha (F410).....	540
3.2. Generalizovaná úzkostná porucha (F411).....	540
3.3. Smíšená úzkostně depresivní porucha (F412).....	541
3.4. Agorafobie (F400).....	541
3.5. Sociální fobie (F401).....	541
3.6. Specifické fobie (F402).....	541
4. Diagnostický postup, vyšetření a hodnocení pacienta s úzkostí.....	541
4.1. Anamnéza.....	541

4.2. Nynější onemocnění	541
4.3. Základní fyzikální vyšetření a podle potřeby doplnění laboratorního vyšetření k vyloučení tělesné choroby...	542
4.4. Diferenciální diagnóza úzkostných poruch.....	542
4.4.1. Deprese	543
4.4.2. Psychotické poruchy	543
4.4.3. Závislosti.....	543
4.4.4. Obsedantně kompulzivní porucha.....	543
4.4.5. Následky po traumatu.....	543
4.4.6. Posttraumatická stresová porucha	543
4.4.7. Poruchy příjmu potravy.....	543
4.4.8. Jiné psychické poruchy	543
5. Léčba	543
5.1. Edukace pacienta.....	543
5.2. Terapeutické možnosti u úzkostných poruch – všeobecné zásady	544
5.3. Farmakoterapie	544
5.3.1. Zásady farmakoterapie.....	544
5.3.2. Výběr léku.....	544
5.3.3. Dávkování a délka farmakoterapie.....	544
5.3.4. Riziko vzniku závislosti na léčbě	545
5.3.5. Kdy ukončit farmakoterapii	546
5.3.6. Kdy změnit medikaci	546
5.3.7. Změna léku.....	546
5.3.8. Augmentace léčby.....	546
5.3.9. Kombinační léčba.....	546
5.3.10. Léčba pacienta s komorbiditou.....	546
5.3.11. Léčba pacienta s poruchou spánku	547
5.4. Psychoterapie úzkostných poruch	547
5.4.1. Dynamická psychoterapie a psychoanalýza	547
5.4.2. Skupinová psychoterapie	547
5.4.3. Kognitivně-behaviorální terapie.....	547
Příloha.....	548

▶ NESPAVOST (2017) **553**

1. Úvod.....	554
2. Definice.....	554
3. Epidemiologie.....	554
4. Etiologie a patogeneze	554
5. Klasifikace	554
6. Diagnostika a diferenciální diagnostika	555
7. Léčba	556
7.1. Farmakoterapie	556
7.1.1. Obecné principy farmakoterapie nespavosti	556
7.1.2. Synchronizátory biologických rytmů.....	556
7.1.3. Benzodiazepiny a benzodiazepinům podobná psychofarmaka	557
7.1.4. Závislost na benzodiazepinech.....	557
7.1.5. Přírodní léčiva.....	558

7.1.6. Léky působící nespavost	558
7.1.7. Lékové interakce při léčbě nespavosti.....	558
7.2. Psychoterapeutické metody a pravidla spánkové hygieny	558
8. Prognóza.....	559
9. Prevence	560

▶ PSYCHOSOMATICKÉ PORUCHY A LÉKAŘSKY NEVYSVĚTLITELNÉ PŘÍZNAKY (2015) **561**

Úvod.....	562
1. Definice a vymezení problematiky	562
2. Epidemiologie.....	562
2.1. Kombinace MUS a úzkostných poruch a/nebo deprese	563
3. Etiopatogeneze.....	563
3.1. Predisponující faktory	564
3.2. Vyvolávající faktory.....	564
3.3. Udržující faktory.....	564
4. Přehled nejčastějších projevů	564
4.1. Nejčastější projevy	564
4.2. Hodnocení závažnosti MUS.....	565
5. Přístup k pacientům s MUS.....	565
5.1. Vyšetřování symptomů	565
5.2. Specifický přístup VPL k pacientovi s MUS.....	566
5.2.1. Obecné poznámky.....	566
5.2.2. Vztah lékař–pacient	566
5.3. Terapeutická doporučení.....	567
5.3.1. Somatická dimenze	567
5.3.2. Psychická dimenze	567
5.3.3. Sociální dimenze.....	568
5.4. Souběžná psychická porucha.....	569
5.5. Fyzikální vyšetření, další specializovaná vyšetření	569
5.6. MUS a farmaka	570
5.7. Stupňovitý model léčby.....	570
5.8. Mezioborová spolupráce.....	571
5.9. Psychosomatika versus alternativní medicína.....	572
6. Průběh a prognóza.....	572
6.1. Prognostické faktory	572
6.2. Posudková hlediska	572
7. Další vzdělávání v psychosomatické medicině.....	572
Přílohy.....	574

GASTROENTEROLOGIE A HEPATOLOGIE

▶ GASTROENTEROLOGIE (2012) **575**

1. Definice.....	577
2. Klasifikace	577

3. Epidemiologie	577
4. Patofyziologie	578
5. Klinický obraz	579
6. Diagnostika	580
7. Přístup k pacientům s dyspepsií v ordinaci praktického lékaře	580
7.1. Dyspepsie horního typu	580
7.1.1. Postup s časnou endoskopií	580
7.1.2. Empirický postup	581
7.1.3. Postupy založené na přístupu k infekci <i>H. pylori</i>	581
7.1.4. Přístup k pacientům s funkční dyspepsií....	582
7.2. Dyspepsie dolního typu	582
7.2.1. Postup per exclusionem.....	582
7.2.2. Přístup k pacientům s funkční střevní poruchou	583
8. Peptický vřed	584
8.1. Definice	584
8.2. Klasifikace	584
8.3. Epidemiologie	584
8.4. Patofyziologie	584
8.5. Klinický obraz	584
8.6. Diagnostika	585
8.6.1. Eradikační léčba <i>H. pylori</i>	585
9. Refluxní choroba jícnu	586
9.1. Definice	586
9.2. Klasifikace	586
9.3. Epidemiologie	586
9.4. Etiopatogeneze refluxní choroby jícnu ... 586	
9.5. Klinický obraz	587
9.6. Diagnostika	587
9.7. Přístup k pacientovi s refluxní chorobou jícnu	587
9.8. Dispenzarizace	588
9.9. Prognóza	589
10. Rizika a prevence gastropatie z nesteroidních antiflogistik	589
10.1. Definice	589
10.2. Epidemiologie	589
10.3. Klasifikace a riziko skupin nesteroidních antirevmatik	589
10.4. Příznaky gastropatie z NSA	589
10.5. Rizikové faktory pro vznik gastropatie z NSA	589
10.6. Zásady prevence gastropatie z NSA	589
11. Možnosti prevence dyspeptických obtíží a jejich prognóza	590
12. Posudková hlediska	590
Příloha.....	591

▶ AKUTNÍ PRŮJEM U DOSPĚLÝCH (2015) 595

Úvod	596
1. Charakteristika onemocnění	596
1.1. Charakteristika (definice) akutního průjmu	596
1.2. Hlavní epidemiologické charakteristiky	596
1.3. Patofyziologie a etiologie průjmu	596
2. Zásady diagnostického a terapeutického postupu	597
2.1. Zásady diagnostického postupu v praxi	597
2.1.1. První kontakt pacienta s lékařem	597
2.1.2. Postup při konzultaci nebo návštěvě pacienta.....	597
2.1.3. Fyzikální vyšetření	597
2.1.4. Zhodnocení stavu	597
2.1.5. Pomocná vyšetření	597
2.1.6. Ohlašovací povinnost.....	598
2.2. Zásady léčebného postupu	598
2.2.1. Poučení	598
2.2.2. Prevence a léčba dehydratace.....	598
2.2.3. Realimentace	599
2.2.4. Medikamentózní léčba.....	599
2.2.5. Indikace k hospitalizaci na infekčním oddělení	600
3. Prognóza a prevence	600
3.1. Prognóza	600
3.2. Prevence	600
3.3. Cestovní průjmy	600
4. Posudková hlediska	600
Přílohy.....	601

▶ PORUCHY EXOKRINNÍ FUNKCE PANKREATU (2014) 603

Úvod	604
1. Slivivka břišní	604
2. Exokrinní pankreatická nedostatečnost a její příčiny	604
3. Symptomatologie	604
4. Diagnostika onemocnění pankreatu	604
5. Vyšetřovací metody exokrinní funkce	604
6. Přístup k nemocným s poruchou exokrinní funkce pankreatu	605
7. Substituce pankreatickými enzymy	605

▶ ABNORMÁLNÍ JATERNÍ TESTY (2018) 607

1. Úvod	608
2. Jaterní testy	608

- 3. Základní charakteristika jaterních testů 609
- 4. Přístup k abnormalitám jaterních testů 610
- 5. Screening jaterních onemocnění 614

▶ VIROVÁ HEPATITIDA C 615

- 1. Epidemiologie chronické infekce virem hepatitidy C 616
- 2. Přirozený průběh chronické infekce virem hepatitidy C 616
- 3. Skrining chronické infekce virem hepatitidy C 616
- 4. Indikace zahájení terapie chronické infekce virem hepatitidy C 617
- 5. Cíle terapie chronické infekce virem hepatitidy C 617
- 6. Protivirová léčiva 617
- 7. Účinnost léčby 617
- 8. Praktická doporučení 618

UROLOGIE A NEFROLOGIE

▶ DIAGNOSTIKA A LÉČBA MOČOVÉ INKONTINENCE U ŽEN (2017) 619

- Úvod 620
- 1. Definice inkontinence 620
- 2. Epidemiologie 620
- 3. Druhy močové inkontinence 620
- 4. Příčiny inkontinence 620
- 5. Základní diagnostika močové inkontinence 621
  - 5.1. Anamnéza 621
  - 5.2. Fyzikální vyšetření 621
  - 5.3. Laboratorní vyšetření 621
  - 5.4. Dotazníky a mikční deníky 622
  - 5.5. Rozšířená diagnostika 622
- 6. Léčba jednotlivých typů inkontinence 622
  - 6.1. Režimová léčba (behaviorální terapie) 622
  - 6.2. Obecná léčba – zásady 622
  - 6.3. Cílená léčba jednotlivých druhů inkontinence 622
- 7. Problematika močové inkontinence ve stáří 625
- 8. Problematika močové inkontinence v ústavech sociální péče a léčebnách dlouhodobě nemocných 626
- 9. Problematika močové inkontinence – lázeňská léčba 626
- 10. Dočasná pracovní neschopnost (DPN) inkontinentních pacientek 626

- 11. Organizace péče o inkontinentní pacienty v České republice 627
  - Příloha 628

▶ LÉČBA VYBRANÝCH UROLOGICKÝCH ONEMOCNĚNÍ (2016) 629

- 1. Benigní hyperplazie prostaty 631
  - 1.1. Definice 631
  - 1.2. Epidemiologie 631
  - 1.3. Etiologie 631
  - 1.4. Symptomatologie 631
  - 1.5. Diagnostika 632
  - 1.6. Diferenciální diagnostika 632
  - 1.7. Léčba 632
  - 1.8. Sledování 633
- 2. Karcinom prostaty 633
  - 2.1. Epidemiologie 633
  - 2.2. Etiopatogeneze 634
  - 2.3. Symptomatologie 635
  - 2.4. Diagnostika 635
  - 2.5. Vyhledávací programy 635
  - 2.6. Léčba 636
  - 2.7. Průběh a prognóza 637
- 3. Nádory varlat 637
  - 3.1. Epidemiologie 637
  - 3.2. Patologie a etiopatogeneze 637
  - 3.3. Symptomatologie 638
  - 3.4. Diagnostika 638
  - 3.5. Léčba 638
  - 3.6. Průběh a prognóza 638
- 4. Hematurie 639
  - 4.1. Definice 639
  - 4.2. Epidemiologie 639
  - 4.3. Vyšetření 639
  - 4.4. Symptomatologie 639
  - 4.5. Etiologie 640
  - 4.6. Urologické vyšetření 640
  - 4.7. Léčba 640
- 5. Karcinom ledviny 640
  - 5.1. Epidemiologie 640
  - 5.2. Patologie a etiopatogeneze 641
  - 5.3. Symptomatologie 641
  - 5.4. Diagnostika 641
  - 5.5. Diferenciální diagnóza 642
  - 5.6. Léčba 642
  - 5.7. Průběh a prognóza 643
  - 5.8. Dispenzarizace 643
- 6. Karcinom močového měchýře 643
  - 6.1. Epidemiologie 643
  - 6.2. Patologie a etiopatogeneze 644
  - 6.3. Symptomatologie 644
  - 6.4. Diagnostika 644
  - 6.5. Diferenciální diagnóza 644

6.6. Léčba.....	644	3.4. Patogeneze a mechanismy progresu.....	660
6.7. Průběh a prognóza.....	645	3.5. Metody vyšetřování ledvinných funkcí a albuminurie.....	660
7. Dočasná pracovní neschopnost (DPN) a lázeňská péče u vybraných urologických onemocnění, zejména uroonkologických	645	3.6. Ovlivnění progresu chronického onemocnění ledvin.....	661
8. Mezinárodní dotazník IPSS	646	3.7. Klinický obraz a terapie.....	661
Příloha.....	647	3.8. Diferenciální diagnostika.....	662
		3.9. Organizační opatření v rámci péče o pacienty s CKD.....	663
▶ ZÁKLADY NEFROLOGIE (2018)		▶ EREKTILNÍ DYSFUNKCE (2018)	
	649		669
1. Vymezení pojmů	650	1. Definice erektilní dysfunkce	670
1.1. Oligurie a anurie	650	2. Výskyt poruch erekce	670
1.1.1. Definice.....	650	3. Mechanismus erekce, klasifikace poruch, rizikové faktory	670
1.1.2. Etiologie.....	650	4. Etiologie	670
1.1.3. Klinický obraz, diagnostika, terapie.....	650	4.1. Organické příčiny	671
1.2. Polyurie a polydipsie	650	4.1.1. Vaskulogenní příčiny.....	671
1.2.1. Definice.....	650	4.1.2. Neurogenní příčiny.....	671
1.2.2. Etiologie.....	650	4.1.3. Endokrinní příčiny.....	671
1.2.3. Diagnostika.....	650	4.1.4. Diabetické příčiny.....	671
1.2.4. Terapie.....	651	4.1.5. Anatomické příčiny.....	672
1.3. Polakisurie, dysurie, strangurie	651	4.2. Psychogenní etiologie	672
1.3.1. Definice.....	651	4.3. Erektilní dysfunkce vyvolané medikamenty a jinými chemickými látkami	672
1.3.2. Etiologie.....	651	4.4. Erektilní dysfunkce vyvolané jinými faktory	672
1.3.3. Diagnostika.....	651	5. Diagnostika poruch erekce	672
1.3.4. Terapie.....	651	5.1. Základní vyšetření	672
1.4. Bolesti v bederní krajině	651	5.1.1. Anamnéza.....	672
1.4.1. Etiologie.....	651	5.1.2. Tělesné vyšetření.....	673
1.4.2. Diagnostika.....	651		
1.5. Hematurie	652		
1.5.1. Definice.....	652		
1.5.2. Etiologie.....	652		
1.5.3. Diagnostika.....	652		
1.6. Leukocyturie a bakteriurie	653		
1.6.1. Definice.....	653		
1.6.2. Etiologie.....	653		
1.6.3. Klinický obraz.....	653		
1.6.4. Diagnostika.....	653		
1.7. Proteinurie	653		
1.7.1. Definice.....	653		
1.7.2. Etiologie.....	653		
1.7.3. Diagnostika.....	654		
2. Akutní selhání ledvin	654		
2.1. Definice, terminologie, klasifikace	654		
2.2. Epidemiologie	655		
2.3. Etiologie a patofyziologie	655		
2.4. Průběh	656		
2.5. Klinické projevy	656		
2.6. Vyšetření	656		
2.7. Terapie	657		
2.8. Prognóza	657		
2.9. Prevence	658		
3. Chronické onemocnění ledvin	658		
3.1. Základní charakteristika	658		
3.2. Epidemiologie a příčiny	659		
3.3. Přirozený průběh	659		

5.2. Speciální laboratorní vyšetření	673
5.2.1. Biochemické a mikrobiologické vyšetření.....	673
5.2.2. Hormonální vyšetření.....	673
5.3. Přístrojové rozšířené vyšetření a speciální testy	674
5.3.1. Monitorování noční penilní tumescence.....	674
5.3.2. Intrakavernózní injekční testy	674
5.3.3. Dopplerovská ultrasonografie (duplexní ultrazvuk penilních artérií)	674
6. Terapie	674
6.1. Léčba první linie.....	674
6.1.1. Perorální terapie	674
6.1.1.1. Léčba preparáty blokujících aktivitu enzymu fosfodiesterázy	674
6.1.1.2. Jiné perorální preparáty	676
6.1.2. Psychosexuální terapie.....	676
6.1.3. Podtlakové erekční přístroje.....	676
6.1.4. Použití rázové vlny v léčbě	676
6.2. Léčba druhé linie.....	676
6.2.1. Intrakavernózní injekce	676
6.2.2. Intrauretrální terapie.....	677
6.3. Léčba třetí linie.....	677
6.3.1. Implantace penilních protéz	677
6.3.2. Cévní a revaskularizační operace.....	677
6.3.3. Hormonální terapie v souvislosti s ovlivněním poruchy erekce	677
6.3.4. Alternativní tzv. přírodní terapie potravinovými doplňky	677
6.3.5. Rizika léčby erektilní dysfunkce z hlediska kardiálních komplikací.....	677
7. Závěr	678

DALŠÍ DŮLEŽITÉ STAVY A ONEMOCNĚNÍ

LÉKAŘSKÁ PRVNÍ POMOC A KARDIOPULMONÁLNÍ RESUSCITACE (2018)

681

Úvod.....	682
1. Základní právní normy	682
2. Všeobecný praktický lékař v systému přednemocniční neodkladné péče	682
3. Kardiopulmonální resuscitace	683
4. Zásady pro zahájení kardiopulmonální resuscitace	685
5. Vybavení pro poskytování neodkladné péče	686
6. Hygienicko-epidemiologická opatření v přednemocniční neodkladné péči	686
7. Etické otázky resuscitace	686
8. Pohotovostní systém přednemocniční neodkladné péče v ČR	688

NÁHLÉ PŘÍHODY BŘIŠNÍ (2005)

689

1. Náhlé příhody břišní v ordinaci praktického lékaře.....	690
1.1. Charakteristika a vymezení náhlých příhod břišních	690
1.1.1. Příčiny a rozdělení náhlých příhod břišních	690
1.1.2. Klinický obraz	690
1.2. Přístup k pacientům s podezřením na náhlou příhodou břišní	690
1.2.1. Anamnéza.....	690
1.2.2. Fyzikální vyšetření	690
1.2.3. Pomocná vyšetření	691
1.2.4. Diferenciální diagnostika	691
1.2.5. Minimální zápis v dokumentaci praktického lékaře	691
1.2.6. Nejčastější chyby v zápisech	692
1.3. Péče o nemocné po operacích náhlé příhody břišní v ordinacích PL.....	692
1.3.1. Příhody nekomplikované s hladkým pooperačním průběhem.....	692
1.3.2. Příhody provázené zánětem v dutině břišní.....	692
1.3.3. Komplikované pooperační průběhy	692
1.4. Závěr	692
2. Náhlé příhody břišní zánětlivé.....	692
2.1. Charakteristika a vymezení zánětlivých náhlých příhod břišních.....	692
2.1.1. Příčiny a rozdělení.....	692
2.1.2. Klinický obraz onemocnění.....	692
2.2. Přístup k pacientům s podezřením na náhlé příhody břišní.....	692
2.2.1. Pomocná vyšetření	693
2.2.2. Diferenciální diagnostika	693
2.2.3. Léčebný postup	694
2.3. Prognóza a posudkové aspekty.....	694
3. Náhlé příhody břišní ileózní.....	694
3.1. Charakteristika a vymezení ileózních náhlých příhod břišních.....	694
3.1.1. Příčiny a rozdělení.....	694
3.1.2. Klinický obraz.....	694
3.2. Přístup k pacientům s podezřením na ileózní náhlé příhody břišní	695
3.2.1. Pomocná vyšetření.....	695
3.2.2. Diferenciální diagnostika	695
3.2.3. Léčebný postup	695
3.3. Prognóza a posudkové aspekty.....	696
3.4. Prevence	696
3.5. Pooperační péče.....	696
4. Náhlé příhody břišní krvácivé a perforační....	696
4.1. Charakteristika a vymezení krvácivých a perforačních náhlých příhod břišních	696
4.1.1. Příčiny a rozdělení.....	696

4.1.2. Klinický obraz	697
4.2. Přístup k pacientům s podezřením na náhlé příhody břišní	697
4.2.1. Pomocná vyšetření	697
4.2.2. Diferenciální diagnostika	698
4.2.3. Léčba	698
4.2.4. Prevence	698
4.3. Prognóza a posudkové aspekty	698
5. Náhlé příhody břišní gynekologického původu	699
5.1. Charakteristika a vymezení náhlých příhod břišních gynekologického původu	699
5.1.1. Bolest a vnitřní rodidla	699
5.2. Přístup k pacientům s podezřením na gynekologickou náhlou příhodu břišní	699
5.2.1. Kdy myslíme na náhlou příhodu břišní gynekologického původu?	699
5.2.2. Diferenciální diagnostika akutní pánevní bolesti	699
5.2.3. Ektopická gravidita	699
5.2.4. Adnexální bolest	700
5.3. Závěr	702

▶ BOLEST. CHYBY A OMYLY V LÉČBĚ BOLESTI Z POHLEDU ALGEZIOLOGICKÉ PRAXE (2016) **703**

1. Cíl novelizace doporučeného postupu	704
2. Z historie léčby bolesti – algeziologie	704
2.1. Bolest akutní a chronická	705
3. Léčba bolesti a postavení praktického lékaře	705
4. Chyby a omyly obecně	706
4.1. Chyby a omyly a proces zpracování informací	706
5. Chyby a omyly v léčbě bolesti	706
5.1. Chyby a omyly z hlediska strategie lékařského rozhodování – stanovení cílů	706
5.2. Chyby a omyly z hlediska taktiky	706
6. Chyby a omyly při zpracování klinických informací	707
6.1. Chyby a omyly při sběru klinických informací	707
6.1.1. Anamnéza	707
6.1.2. Objektivní nález – fyzikální metody	708
6.1.3. Posouzení psychogenních vlivů	710
6.1.4. Pomocná vyšetření	710
6.1.5. Další odborná vyšetření	711
6.2. Chyby a omyly při analýze a syntéze klinických informací	711
6.2.1. Diagnostika syndromologická	711

6.2.2. Diagnostika patomorfologická	712
6.2.3. Diagnostika patofyziologická	712
6.2.4. Diagnostika funkční	712
6.2.5. Diagnostika psychiatrická, příp. psychologická	713
7. Etické problémy léčby chronické bolesti	713
Etické aspekty lékařské strategie a taktiky při léčbě nemocných s chronickou bolestí	714
Závěr	715
Přílohy	715

▶ PACIENT S ALERGICKÝM ONEMOCNĚNÍM V ORDINACI VPL (2017) **723**

Úvod a vymezení doporučeného postupu	724
1. Obecná část	724
1.1. Definice imunity a alergie	724
1.2. Patofyziologie alergické reakce	724
1.3. Epidemiologie	725
2. Speciální část	725
2.1. Alergie respiračního traktu	725
2.1.1. Alergická rýma	725
2.1.2. Alergické astma	726
2.2. Oční alergie	727
2.3. Potravinové alergie	728
2.4. Kožní alergie	730
2.5. Lékové alergie	731
2.6. Poruchy imunity – imunodeficience a autoimunity	732
3. Mezioborová spolupráce v alergologii a imunologii	732
4. Vybrané aspekty péče VPL o pacienty s alergologickým onemocněním	733
5. Řešení akutních stavů	733
5.1. Anafylaxe	733
5.2. Postup při pobodání hmyzem	734
5.3. Reakce na jodové kontrastní látky	735

▶ REVMATOLOGIE (2014) **737**

Úvod	738
1. Diagnostický přístup k revmatickým chorobám	738
2. Revmatoidní artritida	738
2.1. Definice a epidemiologie	738
2.2. Klinické projevy	739
2.3. Diagnostika	739
2.4. Kritéria pro odeslání ke specialistovi	740
3. Axiální spondyloartritida	740
3.1. Definice a epidemiologie	740
3.2. Klinické projevy	740
3.3. Diagnostika	741
3.4. Kritéria pro odeslání ke specialistovi	742

▶ ROZTROUŠENÁ SKLERÓZA (2017) 743

1. Definice a formy nemoci	744
2. Rizika a příčiny onemocnění	744
3. Epidemiologie	745
4. Organizace léčebné péče	745
5. Diagnostika	745
6. Diferenciální diagnóza	747
7. Léčba	747
7.1. Léčba ataky	747
7.2. Dlouhodobá imunomodulační terapie relaps remitující roztroušené sklerózy ...	747
7.3. Léčba sekundárně a primárně progresivní roztroušené sklerózy	747
7.4. Symptomatická léčba a nefarmakologické postupy, režimová opatření	749
8. Roztroušená skleróza a těhotenství	749
9. Roztroušená skleróza a očkování	749
10. Posudková hlediska	749

▶ GERIATRIE (2014) 751

1. Racionální farmakoterapie geriatrických pacientů	752
1.1. Současná situace v preskripci u seniorů – farmakoepidemiologická data	752
1.2. Faktory ovlivňující výsledný efekt farmakoterapie ve stáří	752
1.3. Farmakokinetika	753
1.4. Farmakodynamika	754
1.5. Nízkodávkové režimy	755
1.6. Lékové interakce	756
1.7. Nežádoucí lékové reakce	756
1.8. Léky nevhodné u geriatrických pacientů a potenciálně prospěšná léčba	757
1.8.1. Potenciálně nevhodná léčiva ve stáří	757
1.8.2. Potenciálně prospěšná léčiva ve stáří, která jsou často „používána“	757
2. Předoperační vyšetření seniora v primární péči	766
2.1. Pooperační mortalita a morbidita	766
2.2. Optimalizace pooperační prognózy seniora	766
2.3. Terminologie	767
2.4. Předoperační vyšetření seniorů a kvantifikace pooperačního rizika	767
2.5. Postup při provádění předoperačního vyšetření	768
2.6. Obsah předoperačního vyšetření pro elektivní výkony	769
2.6.1. Anamnestické údaje	769
2.6.2. Fyzikální vyšetření	769

2.6.3. Pomocná a laboratorní vyšetření	769
2.6.4. Závěr předoperačního vyšetření seniora	770
2.6.5. Doba platnosti předoperačního vyšetření	770
2.7. Doporučená doplňková vyšetření a opatření u geriatrických pacientů	770
2.7.1. Kardiovaskulární systém	771
2.7.2. Respirační systém	771
2.7.3. Metabolismus	771
2.7.4. Duševní zdraví	772
2.7.5. Zhodnocení celkové zdatnosti a soběstačnosti	772

▶ ANTIBIOTICKÁ TERAPIE RESPIRAČNÍCH, MOČOVÝCH A KOŽNÍCH INFEKČÍ V ORDINACI VPL (2018) 775

Úvod	777
1. Respirační infekce	778
1.1. Akutní rhinofaryngitida (nemoc z nachlazení, syndrom akutní rýmy)	778
1.2. Akutní faryngitida a tonzilofaryngitida	778
1.3. Infekční mononukleóza a syndrom infekční mononukleózy	779
1.4. Chřipka	780
1.5. Dávivý kašel (černý kašel, pertusse a parapertusse)	781
1.6. Akutní sinusitida (akutní zánět vedlejších obličejových dutin)	781
1.7. Akutní laryngitida (akutní zánět hrtanu)	782
1.8. Akutní tracheobronchitida (akutní zánět průdušnice a průdušek) ...	783
1.9. Akutní exacerbace chronické bronchitidy (CB) či chronické obstrukční plicní nemoci (CHOPN)	783
1.10. Pneumonie (zápal plic, zánět plic)	784
2. Infekce močových cest	785
2.1. Multirezistentní infekce	786
2.2. Asymptomatická bakteriurie (ABU)	786
2.3. Akutní cystitida	787
2.4. Akutní negonokoková uretritida	788
2.5. Kapavka	788
2.6. Prostatitida	789
2.7. Akutní epididymitida	790
2.8. Akutní pyelonefritida	790
3. Kožní infekce	791
3.1. Impetigo (impetigo contagiosa), ektyma	791
3.2. Folikulitida	792
3.3. Furunkly (nežity)	792
3.4. Karbunkly (shluk furunklů)	793
3.5. Erysipel (růže)	793
3.6. Celulitida, fasciitida, myonekróza	793
3.7. Lymeská borelióza	794

**▶ LABORATORNÍ METODY. ČÁST 1.
BIOCHEMICKÉ METODY (2008) 799**

Úvod.....	800
1. Obecná část.....	800
1.1. Biochemická vyšetření a jejich význam ...	800
1.1.1. Referenční hodnoty.....	800
1.2. Preanalytická část laboratorního vyšetření.....	800
1.2.1. Biologické vlivy.....	801
1.2.2. Odběr materiálu.....	802
1.2.3. Separace a transport materiálu.....	804
1.2.4. Skladování materiálu.....	804
1.3. Analytická fáze: systémy kvality v laboratoři.....	804
1.4. Postanalytická fáze.....	804
2. Speciální část.....	804
2.1. Porucha jater a slinivky břišní.....	804
2.2. Porucha funkce ledvin.....	805
2.3. Tyreopatie.....	806
2.4. Celiakie.....	807
2.5. Laboratorní ukazatele zánětu.....	807
2.6. Ukazatele poškození myokardu („kardiální markery“).....	807
2.7. Vnitřní prostředí a výživa.....	808
2.8. Lipidový metabolismus.....	809
2.9. Podezření na infekci EBV (virus Epstein-Barr).....	809
2.10. Sexuálně přenosné choroby.....	809
2.11. Lymeská borelióza.....	809
2.12. Poruchy kostního metabolismu.....	810
2.13. Základní imunologická vyšetření.....	811
2.14. Nádorové markery.....	811
2.15. Vyšetření lékových hladin.....	812
2.16. Metody POCT.....	814
Seznam zkratk.....	815
Rejstřík.....	825